

Cifir ve ebced ilmini Üstad Hazretlerinin kullandığını görüyoruz. Bu konuda araştırma yapmak isteyen insanlara -yanlış kaynak kullanmamaları açısından- hangi kaynakları öneriyorsunuz?

Ebcet ve cifir ilmi ile ilgili sitemizde yeterli derecede izah ve kaynak mevcuttur; bu izah ve kaynaklar incelenebilir. Cifir ve ebced kelimeleri girilerek bu bilgilere ulaşabilirsiniz.

Kaynak olarak ebced ve cifir ilmini kabul edip eserlerinde beyan eden alimlerin isimlerini verelim:

1. İbn-i Haldun, Mukaddeme. İmam-ı Ca'fer-i Sâdık'tan Cifir ve Ebced ilminin mes'elelerini nakleden kişinin Zeydî mezhebli olduğunu, bununla beraber nakleden zâtın bahsettiği kitabı kendisinin göremediğini, ayrıca da Muhyiddin-i Arabî'nin "**Anka-u Mağrib**" eserinden Cifir ve Ebced hesaplarıyla gösterdiği tarihin tutmadığını ve saire gibi tenkidlerde bulunmakla birlikte, Ehl-i Sünnet vel-Cemaat uleması yanında dahi Cifirin esası Hazret-i İmam-ı Ali ve Ca'fer-i Sâdık'tan geldiğinin meşhur olduğunu da kaydetmektedir.(1)

2. Meşhur İmam-ı Abdullah El-Yafaî "Mir'at-ül Cinan" eserinde der ki: "İmam-ı Ca'fer-i Sâdık'ın bir talebesi olan Câbir bin Hayyan, ondan aldığı bin yapraklı bir kitabda, beş yüz risale alıp te'lif etmiştir."(2)

3. İmam-ı Celâleddin-i Suyutî, El-Havî Lil-Fetavî eseri 1/388'de, kendisinin tehecci harfleri (Yani: **Elif, be, te, se, cim** gibi heca harfleri) hakkında bir risalesinin olduğundan bahisle, bu mevzuda tâlibleri o esere havale eder. Ancak maalesef bu eser elimize geçmemiştir.

4. Meşhur "Edeb-üd Dünya ve-d Din" kitabı sahibi **Ebu-l Hasan El-Maverdî** kitabının sh: 23'de Cifir ve Ebced hakkında şu malumatı vermektedir:

Sahabeden Urve bin Zübeyr demiştir ki: En evvel kendi isimlerini yazan kavimden; "**Ebced, hev, ez, huttî, kelemen, sa'fas ve kareşet**" harfleriyle yazmışlardır.

5. Nur-ul Ebsar kitabı s.160'da İbn-i Kuteybe Edeb-ül Kâtib eserinden naklen: "İmam-ı Ca'fer-i Sâdık'ın yazdığı Cifir kitabında, tâ kıyamete kadar muhtaç olunan herşey o kitapta mevcuttur." diye kaydetmektedir.

6. Meşhur allâme Kemâleddin Muhammed bin Musa Ed-Dümeyrî Hayat-ül Hayavan-ül Kübra eseri 1/279'da, aynen Nur-ul Ebsar eserinin, İbn-ül Kuteybe'den naklettiği rivayeti kaydetmiştir.

7. Az yukarıda zaman zaman ondan bahsettiğimiz ve sahife numaralarını verdiğimiz **Şeyh Ahmed El-Bûnî'nin Şems-ül Maarif-il Kübra** adlı eserinde: "**Nakl-i sahih ile Cifir ve Ebced ilminin, Ca'fer-i Sâdık'tan ulemaya intikal ettiğini**" yazmaktadır.(3)

8. Eski Mekke müftülerinden meşhur allâme **Ahmed Zeynî Dehlan "El-Fütuhât-ül İslamiye"** isimli eserinde Cifir ve Ebced ilminin İmam-ı Ali ve Ca'fer-i Sâdık'tan geldiğini ve bu ilimle birçok büyük âlimlerin Kur'an'dan ve hadîslerden sırlar istihraç ettiğini yazmaktadır.(4)

9. Meşhur Keşf-üz Zünûn kitabı, Cifir ve Ebced ilmi hakkında en geniş bilgi veren bir eserdir. Bu kitab, Cifir ve Ebced ilmi çerçevesinde yazılmış olan bir çok eserin isimlerini de vermiştir.

Dipnotlar:

- (1) bk. *Mukaddemet-ü İbn-i Haldun sh: 323-334.*
(2) bk. *Mir'at-ül Cinan 1/304.*
(3) bk. *a.g.e., s. 325 ve 363.*
(4) bk. *a.g.e. 1/296.*